

В И С Н О В О К

до проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо спеціального режиму оподаткування моряків

(реєстр. № 13417 від 25.06.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 09 вересня 2025 року (Протокол № 153) розглянув проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо спеціального режиму оподаткування моряків (реєстр. № 13417 від 25.06.2025), поданий народним депутатом України Тимошенко Ю. В. та іншими народними депутатами України.

Законопроект розроблено з метою створення ефективного механізму оподаткування доходів моряків для забезпечення додаткових надходжень до бюджету та легалізації морської галузі.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку висловило, зокрема, такі зауваження та пропозиції.

В запропонованому розробниками проекті Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо спеціального режиму оподаткування моряків» (далі – проект Закону) передбачається створення ефективного механізму оподаткування доходів моряків для забезпечення додаткових надходжень до бюджету та легалізації морської галузі.

Пунктом 2 розділу I проекту Закону пропонується статтю 177-5 Податкового кодексу України доповнити підпунктом 175-5.5, яким передбачено, що центральний орган виконавчої влади у сфері морського та річкового транспорту протягом 5 робочих днів з дня отримання запиту від податкового органу здійснює верифікацію документів про кваліфікацію моряка шляхом:

перевірки в міжнародних та національних реєстрах моряків; звірення з базами даних виданих кваліфікаційних документів; перевірки дійсності паспорта моряка через відповідні міжнародні системи; співставлення з інформацією про видані в Україні кваліфікаційні документи.

Враховуючи норми проекту Закону, можна дійти висновку, що під визначенням «національні реєстри моряків» мається на увазі Державний реєстр документів моряків України.

Водночас, аналіз чинного законодавства свідчить про відсутність правового регулювання щодо функціонування Державного реєстру документів моряків України, оскільки Положення про ведення єдиного Державного реєстру документів моряків, затверджене наказом Міністерства транспорту України від 08.01.2003 № 3 та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 04.02.2003 за № 86/7407, було скасоване на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1499.

Таким чином виникає невизначеність, який саме національний реєстр моряків слід використовувати для перевірки, що ускладнює виконання вимог проекту Закону.

Пунктом 4 Розділу II проекту Закону передбачено, що до впровадження Електронної системи ведення Державного суднового реєстру (ЕСДСР) постановка моряків на податковий облік здійснюється в паперовому вигляді через територіальні органи Державної податкової служби України за місцем реєстрації моряка. Центральний орган виконавчої влади у сфері морського та річкового транспорту забезпечує перевірку документів про кваліфікацію моряків та надає висновки територіальним органам Державної податкової служби України протягом 10 робочих днів.

При цьому, чинне законодавство України не містить положень, щодо впровадження Електронної системи ведення Державного суднового реєстру, якою відповідно до проекту Закону передбачається постановка моряків на податковий облік.

Частиною другою статті 3 Кодексу торговельного мореплавства України (далі – Кодекс) визначено, що згідно з цим Кодексом, іншими актами законодавства та міжнародними договорами України центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і внутрішнього водного транспорту, в межах своїх повноважень за участю заінтересованих центральних органів виконавчої влади розробляє та затверджує нормативно-правові акти з питань торговельного мореплавства, інструкції, правила перевезень вантажів, пасажирів, пошти і багажу, правила перевезень у прямому змішаному та прямому водному сполученні, технічні вимоги до морських суден, порядок здійснення технічного нагляду за суднами, правила контролю суден з метою забезпечення безпеки мореплавства, положення про класифікацію, порядок розслідування та обліку аварійних морських подій із суднами, порядок реєстрації суден у Державному судновому реєстрі України та порядок реєстрації суден у Судновій книзі України, інші акти, які є обов'язковими для всіх юридичних та фізичних осіб.

Таким чином пропонується використовувати єдину назву а саме «Державний судновий реєстр України».

Крім того, частиною першою статті 26 Кодексу встановлено, що українські морські судна і судна внутрішнього плавання підлягають реєстрації у Державному судновому реєстрі України.

З огляду на зазначене, редакція запропонованого пункту 4 розділу II проекту Закону має бути переглянута з метою однозначного розуміння та трактування його положень.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили, що законопроект покликаний сприяти, зокрема, легалізації морської галузі, створенню справедливого податкового режиму на основі міжнародних стандартів, забезпеченню соціального захисту працівників стратегічно важливої галузі, разом з тим вищезазначені зауваження та пропозиції потребують відповідного опрацювання та врахування.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо спеціального режиму оподаткування моряків (реєстр. № 13417 від 25.06.2025), поданого народним депутатом України Тимошенко Ю. В. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО